

Examendocument Europees zaagbewijs

ECC1- motorzaagonderhoud en korten van hout

© *European Chainsaw Certificate*

Versie: juli 2019

Vastgesteld door de vaststellingscommissie juli 2019.

Op basis van de richtlijnen dec 2018 van EFESC.

Examendienst
IPC Groene Ruimte

1 Inleiding

1.1 Het Europees zaagbewijs

Het Europees zaagbewijs staat voor het professioneel werken met de motorkettingzaag. Onder professioneel wordt op hoofdlijnen verstaan de borging en invulling van:

- **Veiligheid:** heel en functioneel houden van de omgeving op en nabij de werklocatie
- **Gezondheid en ergonomie:** behoud eigen gezondheid (korte en lange termijn) en die van de mensen op en nabij het werk.
- **Milieubewust en duurzaam:** werken binnen de geldende randvoorwaarden van wet- en regelgeving, beperking gebruik en uitstoot milieubelastende stoffen en beperken schade aan het terrein (abiotiek en biotiek).
- **Rendement en efficiënt:** doelgericht, goed werktempo en werktechniek, functioneel houden zaag en materiaal, grote zelfredzaamheid en optimaal resultaat van het werk.
- **Communicatief:** kan instructies vertalen naar een werkwijze, kan probleemsituaties bespreekbaar maken en toelichten en kan uitleg geven aan derden.

Om bovengenoemde professionaliteit en vakmanschap te realiseren en aan te kunnen tonen is er een Europese standaard beschikbaar met daaraan gekoppeld het European Chainsaw Certificate (ECC). Deze standaard wordt onderschreven door diverse Europese lidstaten voor mensen werkzaam in de bosbouw, landschapsbeheer, natuurbeheer en beheer groenvoorzieningen.

In Nederland heet deze standaard het Europees zaagbewijs. Deze persoonscertificering is modulair opgezet zodat de diverse niveaus van vakmanschap middels een specifiek certificaat kunnen worden aangetoond. Op hoofdlijnen geldt de volgende indeling:

• Onderhoud zaag en afkorten van rondhout	ECC 1
• Vellen, uitsnoeien en afkorten van bomen met een diameter tot ongeveer 38cm	ECC 2
• Vellen, uitsnoeien en afkorten van bomen met een diameter groter dan 38cm	ECC 3
• Zaagtechnieken bij/na calamiteiten: vellen en opwerken van stormhout	ECC 4

Er zit een absolute opeenvolging in de systematiek. Dus om ECC 3 te behalen zal eerst de deskundigheid op het gebied van ECC 1 en 2 aangetoond moeten zijn.

In dit examendocument is de Europese standaard uitgewerkt tot een Nederlands examen voor ECC 1.

1.2 Werkorganisatie

De volgende partijen spelen een rol in de certificering.

EFESC

De EFESC beheert de internationale standaard. Dit doet zij door continue met de lidstaten en Europese organisaties af te stemmen wat vereist/gewenst is.

National agency

De internationale standaard wordt door de National Agency in het eigen land uitgedragen. De Nationale Agency heeft daarover contact met de betrokken branche organisaties: o.a. verwerken

Europees zaagbewijs in functieprofielen, contractstandaards en vakgerichte opleidingen. De examinering wordt geïnitieerd vanuit de National Agency: opzetten certificering (accrediteren certificeringscentra), het opleiden van assessoren en het toezicht op de examinering. In Nederland heeft IPC Groene Ruimte de rol van National Agency.

Certificeringscentrum

Een ECC-Certificeringscentrum is een organisatie die ECC-examens organiseert en afneemt voor persoonscertificaten. Het staat een ECC-Certificeringscentrum overigens vrij om ook ECC-trainingen te verzorgen.

Indien het ECC-Certificeringscentrum uit meerdere vestigingen bestaat, geldt een initiële audit voor elke vestiging die ECC-persoonscertificaten wil uitgeven.

Een ECC-persoonscertificaat wordt uitgegeven aan een persoon die voldoet aan de eisen zoals gesteld in de vastgestelde ECC-examendocumenten (ECC1, 2, 3 en 4).

Per land is er minimaal 1 certificeringscentrum. Het certificeringscentrum kan meerdere examens per jaar verzorgen, waarbij gekwalificeerde assessoren (examinatoren) het examen afnemen.

Het ECC-Certificeringscentrum houdt zich aan de eisen die gesteld zijn bij de uitvoering van ECC-examens (faciliteiten, examenduur). Deze eisen zijn vastgelegd in het ECC-examendocument.

De officiële examendocumenten zijn te downloaden op de website van het Nationaal Agency (www.ipcgroen.nl/ecc).

Om een hoog slagingspercentage te behalen, is het belangrijk aandacht te schenken aan de kwaliteit van de opleiding:

- De organisatie dient over de juiste faciliteiten te beschikken: moderne zagen, PBM's die aan de voorschriften voldoen, theorie ruimte, zaag-objecten en aanvullend materiaal/materieel (o.a. kantelhaken, brandstof en transport).
- Deskundige trainer, iemand die het betreffende ECC-certificaat of hoger heeft behaald, de exameneisen en wijze van examineren kent, ervaring heeft in de werkpraktijk en didactisch is geschoold.
- Goede faciliteiten en kwaliteitsborging: o.a. klachtenprocedure, administratieprocedure, lesruimten en materialen die aan de wettelijke eisen voldoen.

ECC assessor

Een ECC assessor voert in opdracht van een ECC Certificeringscentrum het examen uit. De assessor moet kennis, kunde en gedrag kunnen beoordelen of een kandidaat het gewenste ECC niveau heeft. Om alle beoordelingsonderdelen goed te kunnen beoordelen, is het maximaal aantal kandidaten per assessor gesteld op 2 (twee)

2 Het Europees zaagbewijs ECC 1 examen

Het ECC1 examen is bedoeld voor personen die beroepsmatig hout korten of stapsgewijs naar een hoger ECC niveau willen gaan.

Het certificaat waarborgt de basiskennis en basisvaardigheid om te voldoen aan de eisen die de Arboret stelt bij het uitvoeren van risicovolle handelingen. Tevens geeft deze certificering invulling aan het milieubewust en duurzaam werken in de houtverwerkende branche zoals uitgewerkt in de ketencertificeringen FSC en PEFC.

2.1 Deelnamevoorwaarden

Voor het examen gelden geen toelatingseisen. Als advies geldt dat de kandidaat ervaring heeft op het gebied van het werken met de motorkettingzaag en daarvoor een opleiding heeft gevolgd. Voorbeelden zijn:

- Training Europees Zaagbewijs ECC 1
- Training Motorzagen 1 (lichte velling)
- Of andere gelijkwaardige training

2.2 Wijze van examineren

Het examen bestaat uit een theorie-examen en een praktijkexamen. De examens worden uitsluitend in de Nederlandse taal afgenomen.

Bij beide onderdelen staat het demonstreren van kennis en vaardigheden op het gebied van onderhoud, persoonlijke beschermingsmiddelen en (omgevings) veiligheid, werktechniek en gebruik hulpmiddelen centraal.

Theorie examen

Het theorie-examen bevat 25 meerkeuzevragen. Het examen kan elektronisch of op papier worden afgenomen. Het examen moet binnen 30 minuten voltooid worden.

Op verzoek en na het overleggen van bv een dyslexieverklaring kan de theorietoets als voorleesexamen uitgevoerd worden.

Praktijk examen

Het praktijkexamen bestaat uit de volgende twee onderdelen te weten:

- Onderdeel 1 onderhoud en reparatie motorzaag
- Onderdeel 2 korten van rondhout met verschillende korttechnieken;

De duur van dit examen bedraagt effectief ongeveer 1 uur.

Examen doorlooptijd

De totale doorlooptijd van het ECC1examen is een halve dag. Dit vanwege de examinering van meerdere kandidaten, opstart en feedback over het resultaat van het examen

2.3 Behalen en geldigheid certificaten

Ter verkrijging van het certificaat ECC 1 dienen alle examenonderdelen (theorie en praktijk) met voldoende resultaat te worden afgesloten.

Het ECC certificaat heeft na afgifte een onbeperkte geldigheidsduur.

2.4 Herexamen

Indien een kandidaat opnieuw examen wil doen, geldt dat het complete examen (theorie én praktijk) opnieuw gedaan moet worden.

3 Opzet en beoordeling examen onderdelen

Theorie examen

Het theorie-examen bestaat uit 25 meerkeuze vragen verdeeld over 4 onderdelen. Op basis van het aantal theorie items in de EFESC standaard voor ECC 1 (zie bijlage 1) is het aantal vragen bepaald. Dit resulteert in het aantal vragen over dat onderdeel (zie onderstaande tabel).

Onderdeel	ECC1 items	%	ECC1 vragen
Wet- en regelgeving	1	3	2
Persoonlijke veiligheid en veiligheid omgeving	8	23	6
Bouw, werking en onderhoud van de motorkettingzaag	15	43	10
Werktechniek en gebruik hulpmiddelen	11	31	7
Totaal	35	100	25

In de bijgevoegde examenmatrijs is een nadere specificatie opgenomen van de in bovenstaande tabel genoemde onderdelen.

Per goed beantwoorde vraag is 1 punt te verdienen. Voor 25 goed beantwoorde vragen zijn maximaal 25 punten te verdienen. De cesuur ligt bij 70% van het maximum aantal te behalen punten. Een kandidaat mag dus maximaal zeven (7) fouten maken om nog een voldoende beoordeling te behalen.

Praktijk examen

Het praktijk examen wordt beoordeeld volgens een vastgesteld EFESC beoordelingsformulier. Dat formulier is gebaseerd op de uitgewerkte standaard ECC1 (zie Bijlage 1).

De kernonderdelen van het ECC-1 praktijkexamen zijn:

- Bedrijfsklaar maken motorkettingzaag (onderhoud en verrichten reparatie)
- Afkorten rondhout met behulp van verschillende afkorttechnieken

Een gekwalificeerd examiner voert de beoordeling uit. Elke op het beoordelingsformulier omschreven handeling/activiteit dient voldoende te zijn.

Tijdens het examen gelden er 3 aandachtspunten ten aanzien van de beoordeling:

- **Kritisch onderdeel:** Elk kritisch onderdeel dient goed te zijn of in 1 keer goed te gaan. Het gaat hierbij met name om veiligheid, bv de persoonlijke uitrusting met in goede staat verkerende persoonlijke beschermingsmiddelen. De kritische onderdelen zijn aangegeven in de EFESC standaard (zie bijlage 1)
- **Relevant onderdeel:** als na een waarschuwing meer dan het maximaal aantal relevante fouten op de onderwerpen zoals genoemd in de standaard, wordt gemaakt, dan kan de kandidaat het ECC1-niveau niet behalen.

- **Optoppingseis:** buiten de hierboven genoemde Europese beoordelingseisen, geldt een Nederlandse optoppingseis. Dit houdt in dat een kandidaat zakt als er op één punt (behalve kritisch) meer dan drie (3) waarschuwingen wordt gegeven.

Examenbenodigdheden kandidaat

Voor het praktijkexamen dient de kandidaat zijn/haar persoonlijke uitrusting mee te nemen of bij aanmelding bij het IPC te melden een persoonlijke uitrusting te willen lenen. De uitrusting bestaat uit:

- Veiligheidsschoeisel, geschikt voor het werken met de motorzaag;
- Veiligheidsbroek, geschikt voor het werken met de motorzaag;
- Veiligheidshelm met oordoppen en gelaatsbescherming, geschikt voor het werken met de motorzaag;
- Handschoenen, geschikt voor het werken met de motorzaag;
- EHBO-kit (traumazwachtel en snelverband)
- Mobiele telefoon,(fluitje)

De uitrusting dient te voldoen aan de daarvoor geldende (ARBO) regels:

- De maat van de uitrusting is passend voor de kandidaat en sluit goed aan op het lichaam;
- De uitrusting bevat geen gebreken (o.a. gaten/scheuren);
- De uitrusting voldoet niet aan de eisen die de fabrikant stelt.

Motorkettingzaag, gereedschap, brandstof, hulpmiddelen etc. worden in principe door het ECC Certificeringscentrum ter beschikking gesteld. Kandidaat mag ook zijn/haar eigen motorzaag gebruiken, mits deze goed functioneert, voldoet aan de geldende eisen en:

- een geleider heeft van maximaal 38cm en een daarbij passend vermogen/ cilinderinhoud
- geen tophandle is.

Bijlage 1, EFESC standaard ECC 1

Zie https://efesc.org/wp-content/uploads/ECS1_ECC1_richtlijnen_versie_2018_NL.pdf